

**ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет психології

Кафедра соціальної психології

ЗАТВЕРДЖУЮ”

20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва напрямку)

спеціальності_053 Психологія

(шифр і назва спеціальності)

ОП «ПСИХОЛОГІЯ»

ОП «РЕАБІЛІТАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ»

Робоча програма із «Соціальної психології для студентів за напрямом підготовки «Соціальні та поведінкові науки», за спеціальністю 053 Психологія. „ 29 ” серпня, 2022 року – 22 с.

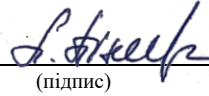
Розробники: професор кафедри соціальної психології, доктор психологічних наук Лариса Заграй.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальної психології

Протокол від «29» серпня 2022 р. № 1

Завідувач кафедри соціальної

психології “29” серпня 2022 р.

(підпис)

(Пілецька Л.С.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією факультету, інституту.

Протокол від 30. 08. 2022 р. № 1

Голова

(підпис)

(Пілецька Л.С.)
(прізвище та ініціали)

“30” серпня 2022 р.

© Заграй, 2022 рік

© Заграй, 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність : 053 Психологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1, 2-й	1, 2
-----		Семестр	
Загальна кількість годин – 270		II-й; III-й	II-й; III-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3,5 (1курс); 3 (2 курс)	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Лекції	
		24 год.; 12 год.	8 год; 6 год
		Практичні, семінарські	
		36 год.; 18 год.	10 год; 8 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		120 год; 60 год	160 год; 78 год
Індивідуальні завдання: - год.			
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36% / 64%
для заочної форми навчання – 13% / 87%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – сформувати у студентів розуміння місця та значення даного курсу у структурі практичної діяльності психолога; сформувати наукові уявлення про соціально-психологічні явища та процеси, їх структуру генезис і функціонування.

Завдання – сформувати систему знань теоретичного та практичного характеру, які стосуються вивчення:

- теоретичних понять курсу, що дозволить їм зрозуміти сутність соціально-психологічних процесів;
- соціально-психологічних закономірностей взаємодії особистості та соціуму;
- принципів, засад соціальної психології особистості;
- системи методів, методик, прийомів вивчення соціально-психологічних особливостей особистості;
- психології малої групи та групової взаємодії;
- психології соціального пізнання;
- психології великих груп та масових явищ;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути компетентностей та програмних результатів навчання за ОП:

Компетентності

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, на основі раціонального планування організувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність взаємодію суб'єктів у сфері психології.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, професійно володіти соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК12. Здатність і готовність розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них з позицій принципу гуманізму; діяти соціально відповідально та свідомо; ставитись з повагою до мультикультурності та різноманітності; спілкуватися українською мовою як усно так і письмово у професійній діяльності, протидіяти її дискримінації.

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології, реабілітаційної психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Програмні результати навчання

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР14. Забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови розвитку особистості з урахуванням її індивідуально-психологічних особливостей.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Вступ у соціальну психологію.

Передумови та ключові соціально-психологічні теорії (пояснення соціальних явищ, виходячи з особливостей психіки людини (Г. Лебон, Г. Тард, У. МакДауголл, інтеракціонізм, символічний інтеракціонізм Ч. Кулі, Жд. Мід, та інші), і пояснення психіки й поведінки людини певною системою суспільних відносин, певним типом культури (органіцизм, еволюціонізм Герберта Сенсера; позитивізм Огюста Конта; Е. Дюркгейм – поняття аномії; теорія соціальної поведінки Вільфредо Парето, теорія еліт; теорія соціальної дії Макса Вебера; Дж. Мід, структурно-функціональна теорія Т. Парсонса, функціональний аналіз Р. Мертона; та інші).

Предмет і завдання соціальної психології. Основні поняття соціальної психології.

Поняття «соціально-психологічного простору», «соціально-психологічних явищ» та «соціально-психологічної реальності» у соціальній психології. Місце соціальної психології в системі наукового пізнання. Ознаки сучасної соціальної психології. Функції соціальної психології.

Основні етапи розвитку соціальної психології. Розвиток української соціальної психології.

Основні віхи у розвитку соціальної психології у радянський період. Становлення соціальної психології за рубежом. Основні методи соціальної психології.

Тема 2. Соціальна психологія особистості.

Соціально-психологічний аспект дослідження особистості. Дослідження особистості з позиції процесуальних характеристик та суперечливих внутрішніх і зовнішніх чинників.

Соціальний тип особистості. Класичні, неklasичні та постнеklasичні погляди на особистість. Соціально-психологічний аспект дослідження особистості: класичні моделі особистості (людина енергетична система, людина як актор, людина як інформаційний процесор, людина як дослідник, як соціальна конструкція). Соціальна зрілість особистості. Ознаки зрілої особистості.

Поняття соціалізації. Форми. Механізми. Ресоціалізація.

Теорії соціалізації: біогенетичний, соціогенетичний, соціоекологічний (У. Бронфенбреннер), психоаналітичний підходи. Розуміюча соціологія Макса Вебера теорія соціальної дії. Сучасні теорії соціалізації (когнітивістський, ситуаційний, конструктивістський підходи, символічний інтеракціонізм).

Види соціалізації: політична, економічна, статево-рольова. Соціалізація як інкультурація. Соціалізація як інтерналізація. Соціалізація як адаптація. Соціалізація як конструювання соціальності. Критерії соціалізованості особистості.

Стадії соціалізації. Соціальні інститути соціалізації. Засоби соціалізації (традиційний, інституційний, міжособистісний, рефлексивний, стилізований).

Чинники та механізми соціалізації (наслідування, навіювання, соціальна фасилітація, чутки, інтеріоризація, рефлексія тощо). Форми соціалізації (цілеспрямована і стихійна).

Тема 3. Соціальне сприйняття себе. Ідентичність, диспозиції.

Механізми формування ідентичності. Фактори, що визначають формування уявлень про «Я», механізми (К. Герген). Структура ідентичності. Соціально-психологічна природа самооцінювання. Особистісний потенціал і самоефективність. Поняття самоповаги особистості. Самооцінки особистості. Поведінкові кореляти осіб з високою і низькою самооцінкою.

Поняття самоефективності А. Бандури. Безпомічність.

Стать і гендер. Маскулінність. Фемінність. Андрогінність. Гендерна ідентичність.

Тема 4. Механізми регулювання соціальної поведінки.

Зовнішні і внутрішні; соціальні норми, соціальні настанови (аттитюди), цінності, ціннісні орієнтації.

Структура та функції соціальних настанов, атитюдів особистості. Упередження і дискримінація. Ціннісні орієнтації як регулятори поведінки людини. Дисонанс, конфлікт настанов. Поняття внутрішньоособистісного конфлікту. Специфіка, показники. Типологія внутрішньоособистісних конфліктів. Причини виникнення внутрішньоособистісних конфліктів.

Девіантна поведінка особистості. Поняття та види (позитивна і негативна) девіацій. Суїцидальна та залежна поведінка. Рівні девіантної поведінки: поведінка, що не є схвалюваною іншими, що осуджується іншими, морально негативні прояви і вчинки, делінквентна поведінка, злочинна поведінка, деструктивна поведінка. Соціальні та психологічні чинники девіантної поведінки.

Тема 5. Процес формування соціальних когніцій.

Соціальне сприйняття і соціальне пізнання. Соціальні уявлення. Нейробіологічні основи формування соціальних когніцій. Схеми та їх вплив. Евристика: розум вибирає найкоротші шляхи. Потенційні джерела помилки. Основні етапи когнітивної роботи із соціальною інформацією. Способи структурування інформації: категоризація, прототипи, схеми, евристики, скрипти, імпліцитні теорії особистості. Соціальна категоризація як спосіб конструювання соціальної реальності. Первинна категоризація, рекатегоризація. Евристика як спосіб конструювання соціальної реальності. Імпліцитні теорії особистості.

Взаємодія емоцій і пізнання. Зв'язки між емоціями і пізнанням.

Теорії когнітивної відповідності (теорія структурного балансу Ф. Хайдера, комунікативних актів Т. Ньюкома, когнітивного дисонансу Л. Фестігнера, конгруентності Ч. Осгуда і П. Таненбаума).

Тема 6. Соціальне сприйняття у міжособистіній взаємодії/

Поняття про міжособистісні стосунки: соціальні стосунки, формальні і неформальні взаємини, соціальний контроль, офіційні взаємини, особистісні стосунки. Теорія Р. Бейлза. Теорія «людських відносин» Е. Мейо. Типи міжособистісних стосунків: знайомство,

приятелювання, товариські, дружні, любовні, подружні, родинні, деструктивні (М. Обозов) (самостійно). Критерії міжособистісних стосунків.

Поняття соціальної перцепції. Соціально-психологічні механізми міжособистісного сприймання: ідентифікація, емпатія, стереотипізація, рефлексія, каузальна атрибуція (самостійно). Феномен «еґоцентричного приписування». Типи атрибуції: особистісна, об'єктна, обставинна. Ефекти, що визначають успішність міжособистісної взаємодії: ефект первинності, новизни, установки, ореолу, надуманої згоди.

Статус, роль, позиція особистості у соціальній взаємодії. Статус особистості у структурі міжособистісних відносин. Складові статусу особистості: авторитет, престиж. Поняття «позиція особистості». Роль як реалізація статусу і позиції особистості. Соціальна роль. Класифікації ролей (Дж. Міда, Т. Парсонса, Дж. Морено).

Змістовий модуль 2.

Тема 7. Соціальний вплив у міжособистісній взаємодії.

Поняття соціального впливу. Феномен міжособистісних впливів. Форми міжособистісних впливів: принцип реципрокності і соціального обміну, атракція, афіліація, соціальна фасилітація, соціальна інгібіція, когнітивна реінтеграція, конформність. Експерименти С. Мілгрема. Концепція Р. Чалдіні (феномен «дверима в лоб», «нога у дверях», «ефект очевидця»). Механізми соціально-психологічного впливу (наслідування, навіювання, переконання, зараження). Ефективність соціального впливу.

Тема 8. Соціально-психологічні аспекти комунікації.

Комунікація як соціально-психологічне явище: структура, функції, типи, операції. Бар'єри спілкування. Міжособистісна комунікація: комунікатор, реципієнт. Моделі комунікації: низхідна і висхідна комунікація. Вербальна (усна мова, денотати і конотації) і невербальна комунікації (оптико-кінетична система знаків, «контакт очей», паралігвістична й екстралінгвістична система знаків, проксеміка).

Комунікативна компетентність особистості. Характеристики комунікативної компетентності. Інтерактивний аспект спілкування. Поняття «соціальна дія». Типи взаємодії: спіробітництво, суперництво, кооперація, конфлікт.

Техніки ефективного спілкування.

Тема 9. Психологія спільнот та груп.

Феномен групи у соціальній психології. Параметри та ознаки групи. Соціально-психологічні характеристики малої групи. Класифікація малих груп. Динаміка групоутворення. Механізми групової динаміки. Лідерство і керівництво. Стили лідерства і керівництва. Теорії лідерства. Відмінності лідера від керівника. Нормативна поведінка. Групові норми. Груповий конформізм. Нонконформна поведінка. Групові рішення. Групомислення.

Тема 10. Соціально-психологічний клімат у колективі.

Поняття «соціально-психологічного клімату колективу». Показники СПК та чинники успішності міжособистісних стосунків у колективі. Групова сумісність і згуртованість. Соціометрія. Визначення індексу згуртованості групи. Стадії формування згуртованої групи. Ознаки згуртованості.

Конфлікти та шляхи їх вирішення. Конфлікти. Типи конфліктів: між особистістю і групою, внутрігрупові, міжгрупові. Функції конфліктів. Способи і методи подолання конфліктів. Шляхи вирішення конфліктів. Стратегії поведінки у конфліктній ситуації.

Вплив керівника на створення психологічного клімату у колективі. Вплив мобінгу на СПК.

Тема 11. Психологія великих соціальних груп.

Великі групи. Суттєві ознаки великих груп. Структура великих груп. Види великих груп. Клас як соціальна група. Соціально-психологічні ознаки класів Психологічні особливості етнічних груп (самостійно). Ментальність. Національний характер. Етнічний стереотип. Етноцентризм. Національна свідомість, самосвідомість.

Маса, публіка та аудиторія як стихійні групи. Масові явища у великих групах та критерії їх вивчення: громадська думка, суспільні настрої, масові настрої, мода, чутки, паніка.

Натовп як стихійна група. Природа натовпу, характеристики натовпу (Г. Лебон). Соціально-психологічні ознаки натовпу. Механізм розвитку натовпу. Психологічні способи впливу у натовпі: навіювання, зараження, наслідування. Види натовпу: пасивний, активний, агресивний; випадковий, діючий, конвенційний, експресивний.

Поведінка людини у натовпі. Змінені стани свідомості. Причини виникнення зміненого стану свідомості. «Кільцева реакція» у натовпу (Ф. Олпорт), соціальна занепокоєність, характерні ознаки. Етапи виникнення паніки у натовпах. Засоби профілактики паніки у натовпі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	Лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1.													
Тема 1. Вступ у соціальну психологію.	30	4	6	-	-	20	30	1	2	-	-	27	
Тема 2. Соціальна	30	4	6	-	-	20	30	1	1	-	-	28	

психологія собистості.												
Тема 3. Соціальне сприйняття себе. Ідентичність, диспозиції.	30	4	4	-	-	20	30	2	1	-	-	27
Тема 4. Механізми регулювання соціальної поведінки.	30	4	6	-	-	20	30	2	2	-	-	26
Тема 5. Процес формування соціальних когніцій.	30	4	6			20	30	2	2			26
Тема 6. Соціальне сприйняття у міжособистиній взаємодії.	30	4	8			20	30		2			28
Разом за змістовим модулем 1	180	24	36	-	-	120	180	8	10	-	-	162
Змістовий модуль 2.												
Тема 7. Соціальний вплив у міжособистиній взаємодії.	20	4	4	-	-	12	20	1	2	-	-	17
Тема 8. Соціально- психологічні аспекти комунікації.	16	2	2	-	-	12	16	1	2	-	-	13
Тема 9. Психологія спільнот та груп.	18	2	4			12	18	2	2			14
Тема 10. Соціально- психологічний клімат у колективі.	18	2	4	-	-	12	18	-	2	-	-	16
Тема 11. Психологія великих соціальних груп.	18	2	4	-	-	12	18	2	2	-	-	14
Разом за змістовим модулем 2	90	12	18	-	-	60	90	6	8	-	-	76
Усього годин	270	36	54	-	-	180	270	14	18	-	-	238

5. Теми семінарських занять змістовий модуль 1 (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Передумови розвитку й становлення соціальної психології як науки	4
2	Історія становлення та розвитку соціальної психології як науки	2
3	Соціальна психологія особистості	2
4	Соціалізація особистості	4
5	Ідентичність особистості	4
6	Соціальні настанови та соціальна поведінка особистості	4
7	Внутрішньоособистиний конфлікт та прояви девіантної поведінки	2
8	Формування соціальних когніцій: психологія соціального	6

	пізнання	
9	Соціальне сприйняття у міжособистісній взаємодії	8
Всього		36

5. Теми семінарських занять змістовий модуль 2 (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціальний вплив у міжособистісній взаємодії	4
2	Соціально-психологічні аспекти комунікації	2
3	Психологія спільнот та груп	4
4	Соціально-психологічний клімат у групі	4
5	Психологія великих соціальних груп	4
Всього		18

Теми семінарських занять (заочна форма) змістовий модуль 1 (2 семестр)

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Історія становлення та розвитку соціальної психології. Передумови виникнення соціальної психології	2
2	Соціальна психологія особистості. Сприйняття себе. Ідентичність	2
3	Механізми регулювання соціальної поведінки	2
4	Процес формування соціальних когніцій	2
5	Соціальне сприйняття у міжособистісній взаємодії	2
Всього		10

Теми семінарських занять заочна форма змістовий модуль 2 (семестр 3)

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Соціальний вплив у міжособистісній взаємодії	2
2	Соціально-психологічні аспекти комунікації	2
3	Психологія групи. Соціально-психологічний клімат групи	2
4	Психологія великих соціальних груп. Психологія натовпу	2
Всього		8

7. Самостійна робота (денна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1		
1	Тема 1. Методи соціальної психології (порівняти методи загальної і соціальної психології; описати методи, які найбільш часто зустрічаються у соціальній психології. Визначити значення бесіди, спостереження і експерименту у дослідженні проблем соціальної психології. Матеріал підготувати на основі підручника Основи соціальної психології: Навчальний посібник / М. М. Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін.; за ред. М.М.Слюсаревського. – К.: Міленіум, 2008. – 495 с.[Електронний	10

	ресурс] / Режим доступу: http://www.academia.edu/31387056/	
2	<p>Тема 1. Історичний аспект розвитку української соціальної психології. Основні етапи розвитку соціальної психології. Розвиток української соціальної психології. Основні віхи у розвитку соціальної психології у радянський період. Становлення соціальної психології за рубежем: опрацювати питання за підручником Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. – 2-ге вид., випр. та доп. – К., 2008. [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1473_26865900.pdf</p> <p>Слюсаревський М.М. Основи соціальної психології. : Навчальний посібник / М. М. Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін.; за ред. М.М.Слюсаревського. – К.: Міленіум, 2008. – 495 с.[Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.academia.edu/31387056/</p> <p>Історіографічні та методологічні координати теорій соціальної психології : [монографія] / [М. М. Слюсаревський, В. В. Жовтянська, М. М. Скорик, Н. В. Хазратова та ін.] ; за наук. ред. М. М. Слюсаревського ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 360 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://ispp.org.ua/bibl_1.htm</p>	10
3	<p>Тема 2. Форми та механізми соціалізації. Ресоціалізація. Види соціалізації: політична, економічна, статево-рольова: опрацювати питання за підручником Москаленко В. Соціальна психологія. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. – 2-ге вид., випр. та доп. – К., 2008. [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1473_26865900.pdf</p>	10
4	<p>Тема 2. Теорії соціалізації особистості: зробити порівняльну характеристику різних теорій, виділити ключові аспекти соціалізації у кожній з них на основі опрацьованого матеріалу підручника Москаленко В. Соціальна психологія. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. – 2-ге вид., випр. та доп. – К., 2008. [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1473_26865900.pdf</p>	10
5	<p>Тема 3. Теорії ідентичності: концепція соціальної ідентичності А. Тешфела, теорія самокатегоризації Дж.Тернера опрацювати матеріал із підручника Шахова О.Г. Соціальна психологія особистості: Навчальний посібник. – Харків: «Контраст», 2019. – 116 с.</p>	10
6	<p>Тема 3. Особистісний потенціал та самоефективність: опрацювати матеріал із підручника Основи соціальної психології: Навчальний посібник / М. М. Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін.; за ред. М.М.Слюсаревського. – К.: Міленіум, 2008. – 495 с.[Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.academia.edu/31387056/</p>	10
7	<p>Тема 4. Механізми формування атитюдів (біхевіористський, мотиваційний, когнітивний, структурний підходи). Вплив ситуаційних чинників на взаємозв'язок атитюдів та поведінки. Вплив рольової поведінки на установки (Стенфордський експеримент Ф.Зімбардо): опрацювати матеріал за підручником Гапон Н. Соціальна психологія. Навчальний посібник. Львів, 2008., 399с.</p>	20

	Ціннісні орієнтації як регулятори поведінки людини: опрацювати матеріал за підручником Основи соціальної психології: Навчальний посібник / М. М. Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін.; за ред. М.М.Слюсаревського. – К.: Міленіум, 2008. – 495 с.[Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.academia.edu/31387056/	
8	Тема 5. Теорія особистісних конструктів Дж. Келлі. Теорії когнітивної відповідності (теорія структурного балансу Ф. Хайдера, комунікативних актів Т. Ньюкома, когнітивного дисонансу Л. Фестігнера, конгруентності Ч. Осгуда і П. Таненбаума): опрацювати матеріал за підручником Основи соціальної психології: Навчальний посібник / М. М. Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін.; за ред. М.М.Слюсаревського. – К.: Міленіум, 2018. 495 с.[Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.academia.edu/31387056/ Козлова О.А. Соціальна психологія особистості та спілкування : практикум для студентів спеціальності 6.030101 «Соціологія» / О.А. Козлова – Харків : НТУ «ХПІ», 2017. – 172 с. Devid Myers Jean Twenge (2018). Social psychology. McGraw Hill; 13th edition. 656.	20
9	Тема 6. Типи міжособистісних стосунків. Критерії міжособистісних стосунків. Опрацювати матеріал за підручником Ануфрієва Н. М. Соціальна психологія : навч. посіб. для ст-ів вузів / Н.М.Ануфрієва, Т. М. Зелінська, Н. О. Єрмакова. – К. : Каравела, 2011. – 296 с. Поняття соціальної перцепції. Соціально-психологічні механізми міжособистісного сприймання: ідентифікація, емпатія, стереотипізація, рефлексія, каузальна атрибуція. Опрацювати матеріал за підручником Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія у 2-х кн. [Текст] : підручник. Кн. 1 : Соціальна психологія особистості і спілкування / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – рек. МОН. – Чернівці : Книги -XXI, 2010. – 464 с. Практичне завдання № 1. Підготувати презентацію про соціально-психологічні особливості міжособистісної взаємодії. Підготовка презентації передбачає групову форму роботи студентів (2 чол). Студенти обирають 1 із рекомендованих тем.	20
Всього		120
Змістовий модуль 2		
10	Тема 7. Механізми соціально-психологічного впливу (наслідування, навіювання, переконання, зараження). Ефективність соціального впливу. Опрацювати матеріал за підручником Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія у 2-х кн. [Текст] : підручник. Кн. 1 : Соціальна психологія особистості і спілкування / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – рек. МОН. – Чернівці : Книги -XXI, 2010. – 464 с.	12
11	Тема 8. Моделі комунікації. низхідна і висхідна комунікація. Вербальна (усна мова, денотати і конотації) і невербальна комунікації (оптико-кінетична система знаків, «контакт очей», паралігвістична й екстралінгвістична система знаків, проксеміка). Активне слухання. Опрацювати матеріал за підручником Орбан-	12

	<p>Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія у 2-х кн. [Текст] : підручник. Кн. 1 : Соціальна психологія особистості і спілкування / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – рек. МОН. – Чернівці : Книги -XXI, 2010. – 464 с.</p> <p>Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. – 2-ге вид., випр. та доп. – К., 2008. [Електронний ресурс]/ Режим доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1473_26865900.pdf</p> <p>Комунікативна компетентність особистості. Техніки ефективного спілкування.</p> <p>Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія у 2-х кн. [Текст] : підручник. Кн.2 : Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – Рек. МОН. – Чернівці : Книги - XXI, 2010. – 464 с. .</p>	
12	<p>Тема 9. Класифікація малих груп. Нормативна поведінка. Групові норми. Динаміка групоутворення. Механізми групової динаміки. Опрацювати матеріал за підручником Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія у 2-х кн. [Текст] : підручник. Кн. 1 : Соціальна психологія особистості і спілкування / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – рек. МОН. – Чернівці : Книги -XXI, 2010. – 464 с.</p> <p>Лідерство і керівництво. Стили лідерства і керівництва. Теорії лідерства. Відмінності лідера від керівника.</p> <p>Ануфрієва Н. М. Соціальна психологія : навч. посіб. для ст-ів вузів / Н.М.Ануфрієва, Т. М. Зелінська, Н. О. Єрмакова. – К. : Каравела, 2011. – 296 с.</p>	12
13	<p>Тема 10. Вплив керівника на створення психологічного клімату у колективі. Вплив моббінгу на СПК. Опрацювати питання за матеріалами підручника Ануфрієва Н. М. Соціальна психологія : навч. посіб. для ст-ів вузів / Н.М.Ануфрієва, Т. М. Зелінська, Н. О. Єрмакова. – К. : Каравела, 2011. – 296 с.</p> <p>Способи і методи подолання конфліктів. Шляхи вирішення конфліктів. Стратегії поведінки у конфліктній ситуації. Опрацювати питання за матеріалами підручника Ващенко, І. В. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст]: навч. посібник / Ірина Володимирівна Ващенко, М. І. Кляп. – Рек. МОН. – К. : Знання, 2013. – 407 с. – (Вища освіта XXI століття). кільк.прим.: 10 (КХ. – 5, Філосо. – 1, МВ. – 4)</p> <p>Гребеньков, Г. В. Конфліктологія [Текст]: навч. посібник / Г. В. Гребеньков. – Рек. МОН. – Львів : Магнолія 2006, 2011. – 229 с. – (Вища освіта в Україні).</p> <p>Практичне завдання № 2. Здійснити соціально-психологічний аналіз студентської групи на основі спостереження та безпосередньої участі у житті групи (за поданою схемою).</p>	12
14	<p>Тема 11. Клас як соціальна група. Соціально-психологічні ознаки класів. Опрацювати питання за матеріалами підручника Ануфрієва Н. М. Соціальна психологія : навч. посіб. для ст-ів вузів / Н.М.Ануфрієва, Т. М. Зелінська, Н. О. Єрмакова. – К. : Каравела, 2011. – 296 с.</p> <p>Психологічні особливості етнічних груп. Ментальність. Національний характер. Етнічний стереотип. Етноцентризм. Національна свідомість, самосвідомість. Опрацювати питання за матеріалами підручника Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна</p>	6

	психологія у 2-х кн. [Текст] : підручник. Кн.2 : Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – Рек. МОН. – Чернівці : Книги - XXI , 2010. – 464 с.	
13	Тема 11. Поведінка людини у натовпі. Змінені стани свідомості. Причини виникнення зміненого стану свідомості. «Кільцева реакція» у натовпу (Ф. Олпорт), соціальна занепокоєність, характерні ознаки. Етапи виникнення паніки у натовпах. Засоби профілактики паніки у натовпі. Опрацювати питання за матеріалами підручника Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія у 2-х кн. [Текст] : підручник. Кн.2 : Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – Рек. МОН. – Чернівці : Книги - XXI, 2010. – 464 с. Мерзлякова О. Як не потрапити на гачок маніпулятора. Програма занять для молоді / О.Мерзлякова. – К : Шкільний світ, 2010. – 128 с.	6
Всього		60

Самостійна робота (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1	
1	Тема 1. Передумови та ключові соціально-психологічні теорії (пояснення соціальних явищ, виходячи з особливостей психіки людини (Г. Лебон, Г. Тард, У. МакДауголл, інтеракціонізм, символічний інтеракціонізм Ч. Кулі, Жд. Мід, та інші), і пояснення психіки й поведінки людини певною системою суспільних відносин, певним типом культури (органіцизм, еволюціонізм Герберта Сенсера; позитивізм Огюста Конта; Е. Дюркгейм – поняття аномії; теорія соціальної поведінки Вільфредо Парето, теорія еліт; теорія соціальної дії Макса Вебера; Дж. Мід, структурно-функціональна теорія Т. Парсонса, функціональний аналіз Р. Мертонса; та інші) – див. лекція 1	8
2	Тема 1. Методи соціальної психології (порівняти методи загальної і соціальної психології; описати методи, які найбільш часто зустрічаються у соціальній психології. Визначити значення бесіди, спостереження і експерименту у дослідженні проблем соціальної психології. Матеріал підготувати на основі підручника Основи соціальної психології: Навчальний посібник / М. М. Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін.; за ред. М.М.Слюсаревського. – К.: Міленіум, 2008. – 495 с.[Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.academia.edu/31387056/	10
3	Тема 1. Історичний аспект розвитку української соціальної психології. Основні етапи розвитку соціальної психології. Розвиток української соціальної психології. Основні віхи у розвитку соціальної психології у радянський період. Становлення соціальної психології за рубежом: опрацювати питання за підручником Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. – 2-ге вид., випр. та доп. – К., 2008. [Електронний ресурс]/ Режим	9

	<p>доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1473_26865900.pdf Слюсаревський М.М. Основи соціальної психології. : Навчальний посібник / М. М. Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін.; за ред. М.М.Слюсаревського. – К.: Міленіум, 2008. – 495 с.[Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.academia.edu/31387056/ Історіографічні та методологічні координати теорій соціальної психології : [монографія] / [М. М. Слюсаревський, В. В. Жовтянська, М. М. Скорик, Н. В. Хазратова та ін.] ; за наук. ред. М. М. Слюсаревського ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 360 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://ispp.org.ua/bibl_1.htm</p>	
4	<p>Тема 2. Поняття соціалізації. Форми. Механізми. Ресоціалізація. Види соціалізації: політична, економічна, статево-рольова: опрацювати питання за підручником Москаленко В. Соціальна психологія. Стадії соціалізації. Соціальні інститути соціалізації. Засоби соціалізації (традиційний, інституційний, міжособистісний, рефлексивний, стилізований). Чинники та механізми соціалізації (наслідування, навіювання, соціальна фасилітація, чутки, інтеріоризація, рефлексія тощо). Форми соціалізації (цілеспрямована і стихійна). Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. – 2-ге вид., випр. та доп. – К., 2008. [Електронний ресурс]/ Режим доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1473_26865900.pdf Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія у 2-х кн. [Текст] : підручник. Кн. 1 : Соціальна психологія особистості і спілкування / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – рек. МОН. – Чернівці : Книги -XXI, 2010. – 464 с. Шахова О.Г. Соціальна психологія особистості: Навчальний посібник. – Харків: «Контраст», 2019. – 116 с.</p>	14
5	<p>Тема 2. Теорії соціалізації особистості: зробити порівняльну характеристику різних теорій, виділити ключові аспекти соціалізації у кожній з них. Москаленко В. Соціальна психологія. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. – 2-ге вид., випр. та доп. – К., 2008. [Електронний ресурс]/ Режим доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1473_26865900.pdf Шахова О.Г. Соціальна психологія особистості: Навчальний посібник. – Харків: «Контраст», 2019. – 116 с.</p>	14
6	<p>Тема 3. Поняття самоповаги особистості. Самооцінки особистості. Поведінкові кореляти осіб з високою і низькою самооцінкою. Поняття самоефективності А. Бандури. Безпомічність. Маскулінність. Фемінність. Андрогінність. Особистісний потенціал та самоефективність: опрацювати матеріал із підручника Основи соціальної психології: Навчальний посібник / М. М. Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін.; за ред. М.М.Слюсаревського. – К.: Міленіум, 2008. – 495 с.[Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.academia.edu/31387056/ Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія у 2-х кн. [Текст] :</p>	27

	<p>підручник. Кн. 1 : Соціальна психологія особистості і спілкування / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – рек. МОН. – Чернівці : Книги -XXI, 2010. – 464 с.</p> <p>Шахова О.Г. Соціальна психологія особистості: Навчальний посібник. – Харків: «Контраст», 2019. – 116 с.</p>	
7	<p>Тема 4. Механізми соціальної регуляції поведінки. Структура та функції соціальних настанов, аттюдів особистості. Ціннісні орієнтації як регулятори поведінки людини: опрацювати матеріал за підручником Основи соціальної психології: Навчальний посібник / М. М. Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін.; за ред. М.М.Слюсаревського. – К.: Міленіум, 2008. – 495 с.[Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.academia.edu/31387056/</p>	9
8	<p>Тема 4. Поняття внутрішньоособистісного конфлікту. Специфіка, показники. Типологія внутрішньоособистісних конфліктів. Причини виникнення внутрішньоособистісних конфліктів.</p>	8
9	<p>Тема 4. Девіантна поведінка. Суїцидальна та залежна поведінка. Рівні девіантної поведінки: поведінка, що не є схвалюваною іншими, що осуджується іншими, морально негативні прояви і вчинки, делінквентна поведінка, злочинна поведінка, деструктивна поведінка. Соціальні та психологічні чинники девіантної поведінки.</p>	9
10	<p>Тема 5. Основні етапи когнітивної роботи із соціальною інформацією. Способи структурування інформації: категоризація, прототипи, схеми, евристики, скрипти, імпліцитні теорії особистості. Соціальна категоризація як спосіб конструювання соціальної реальності. Первинна категоризація, рекатегоризація. Евристика як спосіб конструювання соціальної реальності. Імпліцитні теорії особистості.</p> <p>Взаємодія емоцій і пізнання. Зв'язки між емоціями і пізнанням. Теорії когнітивної відповідності (теорія структурного балансу Ф. Хайдера, комунікативних актів Т. Ньюкома, когнітивного дисонансу Л. Фестігнера, конгруентності Ч. Осгуда і П. Таненбаума).</p>	26
11	<p>Тема 6. Поняття про міжособистісні стосунки: соціальні стосунки, формальні і неформальні взаємини, соціальний контроль, офіційні взаємини, особистісні стосунки. Теорія Р. Бейлза. Теорія «людських відносин» Е. Мейо.</p> <p>Типи міжособистісних стосунків за підручником Ануфрієва Н. М. Соціальна психологія : навч. посіб. для ст-ів вузів / Н.М.Ануфрієва, Т. М. Зелінська, Н. О. Єрмакова. – К. : Каравела, 2011. – 296 с.</p> <p>Практичне завдання № 1.</p> <p>Підготувати презентацію про соціально-психологічні особливості міжособистісної взаємодії. Підготовка презентації передбачає групову форму роботи студентів (2-3 чол). Студенти обирають 1 із рекомендованих тем.</p>	14
12	<p>Тема 6. Поняття соціальної перцепції. Соціально-психологічні механізми міжособистісного сприймання: ідентифікація, емпатія, стереотипізація, рефлексія, каузальна атрибуція (самостійно). Феномен «егоцентричного приписування». Типи атрибуції:</p>	8

	<p>особистісна, об'єктна, обставинна. Ефекти, що визначають успішність міжособистісної взаємодії: ефект первинності, новизни, установки, ореолу, надуманої згоди.</p> <p>Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія у 2-х кн. [Текст] : підручник. Кн. 1 : Соціальна психологія особистості і спілкування / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – рек. МОН. – Чернівці : Книги -XXI, 2010. – 464 с.</p> <p>Атрибутивні процеси. Теорія каузальної атрибуції Г. Келлі. Фундментальна помилка атрибуції: опрацювати матеріал Основи соціальної психології: Навчальний посібник / М. М. Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін.; за ред. М.М.Слюсаревського. – К.: Міленіум, 2018. 495 с.[Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.academia.edu/31387056/</p> <p>Devid Myers Jean Twenge (2018). Social psychology. McGraw Hill; 13th edition. 656.</p>	
13	<p>Тема 6. Статус, роль, позиція особистості у соціальній взаємодії. Статус особистості у структурі міжособистісних відносин. Складові статусу особистості: авторитет, престиж. Поняття «позиція особистості». Роль як реалізація статусу і позиції особистості. Соціальна роль. Класифікації ролей (Дж. Міда, Т. Парсонса, Дж. Морено).</p> <p>Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія у 2-х кн. [Текст] : підручник. Кн. 1 : Соціальна психологія особистості і спілкування / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – рек. МОН. – Чернівці : Книги -XXI, 2010. – 464 с.</p>	6
Змістовий модуль 2		
14	<p>Тема 7. Форми міжособистісних впливів: принцип реципрокності і соціального обміну, атракція, афіліація, соціальна фасилітація, соціальна інгібіція, когнітивна реінтеграція, конформність. Експерименти С. Мілгрема. Концепція Р. Чалдіні (феномен «дверима в лоб», «нога у дверях», «ефект очевидця»). Механізми соціально-психологічного впливу (наслідування, навіювання, переконання, зараження). Ефективність соціального впливу.</p>	17
15	<p>Тема 8. Моделі комунікації. Вербальна, невербальна комунікації. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. – 2-ге вид., випр. та доп. – К., 2008. [Електронний ресурс]/ Режим доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1473_26865900.pdf</p> <p>Активне слухання.</p> <p>Комунікативна компетентність особистості. Характеристики комунікативної компетентності. Інтерактивний аспект спілкування. Поняття «соціальна дія». Типи взаємодії: спіробітництво, суперництво, кооперація, конфлікт.</p> <p>Техніки ефективного спілкування.</p> <p>Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія у 2-х кн. [Текст] : підручник. Кн.2 : Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – Рек. МОН. – Чернівці : Книги - XXI, 2010. – 464 с. .</p>	13
16	<p>Тема 9. Класифікація малих груп. Нормативна поведінка. Групові норми. Груповий конформізм. Нонконформна поведінка.</p> <p>Корнев М. Н. Проблема групи та особистості у соціальній</p>	7

	психології : курс лекцій / Корнев М. Н., Фомічева В. М. ; Ін-т післядипломної освіти КНУ ім.Т. Шевченка. – К., 2004. – 222 с. Берон Р. Соціальна психологія групи : процеси, рішення, діяльність : пер. з англ./ Р.Бэрон, Н.Керр, Н. Миллер. – СПб : Питер, 2003. – 272 с. – (Серія «Концентрована психологія»).	
17	Тема 9. Динаміка групоутворення. Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія у 2-х кн. [Текст] : підручник. Кн.2 : Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – Рек. МОН. – Чернівці : Книги - XXI , 2010. – 464 с. Лідерство і керівництво. Стили лідерства і керівництва. Теорії лідерства. Відмінності лідера від керівника. Ануфрієва Н. М. Соціальна психологія : навч. посіб. для ст-ів вузів / Н.М.Ануфрієва, Т. М. Зелінська, Н. О. Єрмакова. – К. : Каравела, 2011. – 296 с.	7
18	Тема 10. Соціометрія. Визначення індексу згуртованості групи. Стадії формування згуртованої групи. Ознаки згуртованості. Конфлікти та шляхи їх вирішення. Вплив керівника на створення психологічного клімату у колективі. Вплив мобінгу на СПК. Опрацювати питання за матеріалами підручника Ануфрієва Н. М. Соціальна психологія : навч. посіб. для ст-ів вузів / Н.М.Ануфрієва, Т. М. Зелінська, Н. О. Єрмакова. – К. : Каравела, 2011. – 296 с. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. – Київ : Талком, 2018. – 580 с. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. – 2-ге вид., випр. та доп. – К., 2008. Практичне завдання № 2. Здійснити соціально-психологічний аналіз студентської групи на основі спостереження та безпосередньої участі у житті групи (за поданою схемою).	16
19	Тема 11. Клас як соціальна група. Ануфрієва Н. М. Соціальна психологія : навч. посіб. для ст-ів вузів / Н.М.Ануфрієва, Т. М. Зелінська, Н. О. Єрмакова. – К. : Каравела, 2011. – 296 с. Психологічні особливості етнічних груп. Ментальність. Національний характер. Етнічний стереотип. Етноцентризм. Національна свідомість, самосвідомість. Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія у 2-х кн. [Текст] : підручник. Кн.2 : Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – Рек. МОН. – Чернівці : Книги - XXI , 2010. – 464 с. кільк.прим.: 10 Савицька, О. В. Етнопсихологія [Текст]: навч. посібник / Ольга Вікторівна Савицька, Л. М. Співак. – Рек. МОН. – К. : Каравела, 2011. – 264 с.	7
20	Тема 11. Поведінка людини у натовпі. Змінені стани свідомості. Причини виникнення зміненого стану свідомості. «Кільцева реакція» у натовпу (Ф. Олпорт), соціальна занепокоєність, характерні ознаки. Етапи виникнення паніки у натовпах. Засоби	7

	профілактики паніки у натовпі. Мерзлякова О. Як не потрапити на гачок маніпулятора. Програма занять для молоді / О.Мерзлякова. – К : Шкільний світ, 2010. – 128 с.	
Всього		238

10. Методи навчання

Лекційна форма проведення занять, яка передбачає застосування таких методів:

1. Пояснювально-ілюстративного.
2. Проблемного засвоєння матеріалу.

Семінарські та практичні форми занять, які передбачають застосування методів:

1. Частково-пошукового.
2. Дослідницького.
3. Інтерактивного.

11. Методи контролю

1. Тестовий контроль по темам.
2. Усне опитування.
3. Письмове опитування.
4. Контрольні роботи.
5. Співбесіда.
6. Консультація.
7. Метод кейсів.

Контрольні питання з курсу «Соціальна психологія» по змістовому модулю 1.

1. Передумови та ключові соціально-психологічні теорії (пояснення соціальних явищ, виходячи з особливостей психіки людини (Г. Лебон, Г. Тард, У. МакДауголл, інтеракціонізм, символічний інтеракціонізм Ч. Кулі, Дж. Мід.).
2. Ключові соціально-психологічні теорії пояснення психіки й поведінки людини певною системою суспільних відносин, певним типом культури (органіцизм, еволюціонізм Герберта Сенсера; позитивізм Огюста Конта; Е. Дюркгейм – поняття аномії; теорія соціальної поведінки Вільфредо Парето, теорія еліт; теорія соціальної дії Макса Вебера, структурно-функціональна теорія Т. Парсонса, функціональний аналіз Р. Мертона).
3. Предмет і завдання соціальної психології.
4. Місце соціальної психології у системі наукового пізнання.
5. Основні поняття соціальної психології «соціально-психологічний простір», «соціально-психологічні явища» та «соціально-психологічна реальність», «соціально-психологічний тип», «соціальна психіка».
6. Ознаки сучасної соціальної психології.
7. Функції та структура соціальної психології.
8. Основні методи соціальної психології.
9. Основні етапи розвитку соціальної психології.
10. Основні віхи у розвитку соціальної психології у радянський період.
11. Становлення соціальної психології за рубежом.
12. Етапи становлення української соціальної психології. Основні причини гальмування розвитку соціально-психологічних шкіл в Україні.
13. Соціально-психологічний аспект дослідження особистості.
Класичні, неklasичні та постнеklasичні погляди на особистість (людина енергетична система, людина як актор, людина як інформаційний процесор, людина як дослідник, як соціальна конструкція).

14. Структура особистості („Велика П’ятірка” (Big Five) п’ятифакторна модель особистості; ризомна модель особистості).
15. Соціальний тип особистості та соціальний характер особистості. Концепція типів особистості за Б.Братусем.
16. Перехідні соціальні типи особистості.
17. Соціальна зрілість особистості. Ознаки зрілої особистості.
18. Поняття соціалізації особистості. Форми. Механізми. Інститути. Сфери.
19. Соціалізація як інкультурація. Соціалізація як інтерналізація. Соціалізація як адаптація. Соціалізація як конструювання соціальності.
20. Теорії соціалізації: біогенетичний, соціогенетичний, соціоекологічний (У. Бронфенбреннер), психоаналітичний підходи.
21. Сучасні теорії у вирішенні проблеми соціалізації особистості (когнітивістський, ситуаційний, конструктивістський підходи, символічний інтеракціонізм).
11. Критерії соціалізованості особистості. Ресоціалізація особистості.
12. Стадії соціалізації.
13. Соціальні інститути соціалізації. Засоби соціалізації (традиційний, інституційний, міжособистісний, рефлексивний, стилізований).
14. Чинники та механізми соціалізації (наслідування, навіювання, соціальна фасилітація, чутки, інтеріоризація, рефлексія тощо). Форми соціалізації (цілеспрямована і стихійна).
15. Політична соціалізація: стадії, форми та компоненти.
16. Економічна соціалізація особистості: складові, стадії. Соціалізуюча функція грошей.
17. Статеворольова соціалізація особистості, її сфери та стадії. Становлення гендерної ідентичності особистості.
18. Формування ідентичності, Я-концепції: фактори і механізми. Взаємозв’язок «активного» і «рефлексивного Я». Мотив самопідсилення, мотив самопізнання.
19. Фактори, що визначають формування уявлень про «Я», механізми (К. Герген).
20. Теорії ідентичності: концепція соціальної ідентичності А. Тешфела, теорія самокатегоризації Дж.Тернера.
21. Структура ідентичності (Я-концепції).
22. Гендерна ідентичність особистості. Маскулінність. Фемінність. Андрогінність.
20. Поняття самоповаги особистості. Самооцінка особистості. Чинники формування самооцінки. Поведінкові кореляти осіб з високою і низькою самооцінкою.
21. Поняття самоефективності А. Бандури. Безпомічність. Самоповага. Самоконтроль.
22. Механізми соціальної регуляції поведінки: зовнішні і внутрішні; соціальні норми, соціальні установки (атитюди), цінності, ціннісні орієнтації.
23. Поняття соціальної настанови. Структура (за М.Смітом) та функції атитюдів.
24. Експериментальні дослідження феномену соціальної настанови (парадокс Лап’єра).
25. Механізми формування атитюдів (біхевіористський, мотиваційний, когнітивний, структурний підходи).
26. Вплив ситуаційних чинників на взаємозв’язок атитюдів та поведінки.
27. Вплив рольової поведінки на установки (Стенфордський експеримент Ф.Зімбардо).
28. Теорії впливу поведінки на атитюди (теорія самопрезентації, теорія когнітивного дисонансу, теорія самосприйняття: управління враженнями).
29. Ціннісні орієнтації як регулятори соціальної поведінки людини.
30. Девіантна поведінка: неузгодженість поведінки соціальним нормам і цінностям. Фактори девіантної поведінки. Теорія Е. Дюркгейма, Р. Мертон, культурологічні теорії (Т. Селліна, У. Міллера).
31. Поняття та види (позитивна і негативна) девіацій. Рівні девіантної поведінки: поведінка, що не є схвалюваною іншими, що осуджується іншими, морально негативні прояви і вчинки, делінквентна поведінка, злочинна поведінка, деструктивна поведінка. Суїцидальна та залежна поведінка.
32. Соціальні та психологічні чинники девіантної поведінки.
33. Поняття внутрішньоособистісного конфлікту. Специфіка, показники.

34. Типологія внутрішньоособистісних конфліктів. Причини виникнення внутрішньоособистісних конфліктів.
35. Попередження та подолання внутрішньоособистісних конфліктів.
36. Соціальні уявлення як соціальні когніції особистості. Функції соціальних уявлень.
37. Теорія соціальних уявлень С.Московічі.
38. Проблема соціального сприйняття та соціального пізнання в соціальній психології.
39. Способи структурування інформації: категоризація, прототипи, схеми, евристики, скрипти, імпліцитні теорії особистості.
40. Стадії процесу соціального пізнання.
41. Основні етапи когнітивної роботи із соціальною інформацією.
42. Теорія особистісних конструктів Дж.Келлі.
43. Теорії когнітивної відповідності (теорія структурного балансу Ф. Хайдера, комунікативних актів Т. Ньюкома, когнітивного дисонансу Л. Фестігнера, конгруентності Ч. Осгуда і П. Таненбаума).
44. Поняття про міжособистісні стосунки: соціальні стосунки, формальні і неформальні взаємини, соціальний контроль, офіційні взаємини, особистісні стосунки.
45. Теорія Р. Бейлза та теорія «людських відносин» Е. Мейо.
46. Типи міжособистісних стосунків: знайомство, приятелювання, товариські, дружні, любовні, подружні, родинні, деструктивні (М. Обозов). Критерії міжособистісних стосунків.
47. Поняття «соціальна перцепція». Соціально-психологічні механізми міжособистісного сприймання.: ідентифікація, емпатія, стереотипізація, рефлексія, каузальна атрибуція. Феномен «егоцентричного приписування». Типи атрибуції: особистісна, об'єктна, обставинна.
48. Ефекти, що визначають успішність міжособистісної взаємодії: ефект первинності, новизни, установки, ореолу, надуманої згоди.
49. Статус особистості у структурі міжособистісних відносин. Складові статусу особистості: авторитет, престиж. Поняття «позиція особистості».
50. Роль як реалізація статусу і позиції особистості. Соціальна роль. Класифікації ролей (Дж. Міда, Т. Парсонса, Дж. Морено).

Контрольні питання з курсу «Соціальна психологія» по змістовому модулю 2.

1. Поняття «міжособистісних впливів». Форми міжособистісних впливів: принцип реципрокності і соціального обміну, атракція, афіліація, соціальна фасилітація, соціальна інгібіція, когнітивна реінтеграція, конформність.
2. Експерименти С. Мілгрема.
3. Концепція Р. Чалдіні (феномен «дверима в лоб», «нога у дверях», «ефект очевидця»).
4. Механізми соціально-психологічного впливу (наслідування, навіювання, переконання, зараження). Ефективність соціального впливу.
5. Комунікація як соціально-психологічне явище. Структура, функції, типи, операції.
6. Бар'єри спілкування.
7. Міжособистісна комунікація: комунікатор, реципієнт. Моделі комунікації: низхідна і висхідна комунікація. Вербальна (усна мова, денотати і конотації) і невербальна комунікації (оптико-кінетична система знаків, «контакт очей», паралігвістична й екстралінгвістична система знаків, проксеміка).
8. Комунікативна компетентність. Характеристики комунікативної компетентності.
9. Інтерактивний аспект спілкування. Поняття «соціальна дія». Типи взаємодії: спіробітництво, суперництво, кооперація, конфлікт.
10. Техніки ефективного спілкування.
11. Феномен групи у соціальній психології. Параметри та ознаки групи.

12. Соціально-психологічні характеристики малої групи.
13. Класифікація малих груп.
14. Динаміка групоутворення. Механізми групової динаміки.
15. Лідерство і керівництво. Стили лідерства і керівництва. Теорії лідерства.
16. Відмінності лідера від керівника.
17. Прийняття рішень. Різновиди особистісних профілів рішень.
18. Нормативна поведінка. Групові норми.
19. Груповий конформізм.
20. Нонконформна поведінка.
21. Групові рішення. Групомислення.
22. Поняття «соціально-психологічного клімату колективу». Показники СПК та чинники успішності міжособистісних стосунків у колективі.
23. Групова сумісність і згуртованість. Визначення індексу згуртованості групи.
24. Стадії формування згуртованої групи. Ознаки згуртованості.
25. Метод соціометрії у вивченні міжособистісних відносин у групі.
26. Поняття «конфлікту». Типи конфліктів: між особистістю і групою, внутрігрупові, міжгрупові. Функції конфліктів.
27. Способи і методи подолання конфліктів. Шляхи вирішення конфліктів. Стратегії поведінки у конфліктній ситуації.
28. Вплив керівника на створення психологічного клімату у колективі. Вплив моббінгу на СПК.
29. Великі групи. Суттєві ознаки великих груп. Структура великих груп. Види великих груп.
30. Клас як соціальна група. Соціальні класи. Соціально-психологічні ознаки класів.
31. Психологічні особливості етнічних груп. Метальність. Національний характер. Етнічний стереотип. Етноцентризм. Національна свідомість, самосвідомість.
32. Маса, публіка та аудиторія як стихійні групи.
33. Масові явища у великих групах та критерії їх вивчення: громадська думка, суспільні настрої, масові настрої, мода, чутки, паніка.
34. Натовп як стихійна група. Природа натовпу, характеристики натовпу (Г. Лебон).
35. Соціально-психологічні ознаки натовпу. Механізм розвитку натовпу. Психологічні способи впливу у натовпі: навіювання, зараження, наслідування.
36. Види натовпу: пасивний, активний, агресивний; випадковий, діючий, конвенційний, експресивний.
37. Психологічні особливості поведінки людини у натовпі. Змінені стани свідомості. Причини виникнення зміненого стану свідомості. «Кільцева реакція» у натовпі (Ф. Олпорт), соціальна занепокоєність, характерні ознаки.
38. Етапи виникнення паніки у натовпі. Засоби профілактики паніки у натовпі.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання курсу 2семестр (1 курс 2 семестр) денна форма

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	5
Семінарське заняття	20
Тести до тем	10
Контрольна робота	10
Практичне завдання	5

Залік/Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

Система оцінювання курсу 3 семестр (2 курс 1 семестр) денна форма

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	3
Семінарське заняття	20
Тести до тем	10
Контрольна робота	12
Практичне завдання	5
Залік/Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Заграй Л.Д. Навчальна програма «Соціальна психологія». – Івано-Франківськ, 2016. – 8 с.
2. Заграй Л.Д. Методичні рекомендації до самостійної роботи з соціальної психології для студентів. – Івано-Франківськ, 2017.

14. Рекомендована література

Базова

1. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. – Київ : Талком, 2018. – 580 с.
2. Горностай П. П. Групова взаємодія у світлі психологічних парадигм. / Наукові студії із соціальної та політичної психології. Київ, 2015. Вип. 35 (38). С. 113-127.

3. Гапон Н. Соціальна психологія. Навчальний посібник. Львів, 2008., 399с.
4. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. – 2-ге вид., випр. та доп. – К., 2008.
5. Ануфрієва Н. М. Соціальна психологія : навч. посіб. для ст-ів вузів / Н.М.Ануфрієва, Т. М. Зелінська, Н. О. Єрмакова. – К. : Каравела, 2011. – 296 с.
6. Корнев М. Н. Проблема групи та особистості у соціальній психології : курс лекцій / Корнев М. Н., Фомічева В. М. ; Ін-т післядипломної освіти КНУ ім.Т. Шевченка. – К., 2004. – 222 с.
7. Історіографічні та методологічні координати теорій соціальної психології : [монографія] / [М. М. Слюсаревський, В. В. Жовтянська, М. М. Скорик, Н. В. Хазратова та ін.] ; за наук. ред. М. М. Слюсаревського ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 360 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://ispp.org.ua/bibl_1.htm
8. Васютинський В. Психологічні виміри спільноти : монографія / Вадим Васютинський. – К. : Золоті ворота, 2010. – 120 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://ispp.org.ua/bibl_1.htm
9. Бенеш Г. Психологія : dtv-Atlas [Текст] : довідник / Г. Бенеш ; наук. ред. пер. В. О. Васютинський. – К. : Знання-Прес, 2007. – 510 с. : 208 с.
10. Слюсаревський М. М. Історія соціальної психології як методологічне підґрунтя її розвитку. / Наукові студії із соціальної та політичної психології Київ, 2015. Вип. 35 (38). С. 3-13.
11. Слюсаревський М.М. Маса як соціально-психологічне явище: науковий міф чи недовідома реальність?/Матеріали доповідей: ІІ Всеукраїнський Конгрес із соціальної психології «СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ СЬОГОДНІ: ЗДОБУТКИ І ПЕРСПЕКТИВИ». Київ, 2019. С. 335-338.
12. Ващенко, І. В. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст]: навч. посібник / Ірина Володимирівна Ващенко, М. І. Кляп. – Рек. МОН. – К. : Знання, 2013. – 407 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
13. Гребеньков, Г. В. Конфліктологія [Текст]: навч. посібник / Г. В. Гребеньков. – Рек. МОН. – Львів : Магнолія 2006, 2011. – 229 с. – (Вища освіта в Україні).
14. Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія у 2-х кн. [Текст] : підручник. Кн.2 : Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – Рек. МОН. – Чернівці : [Книги - ХХІ](#), 2010. – 464с.
15. Орбан-Лембрик, Л. Е. Соціальна психологія у 2-х кн. [Текст] : підручник. Кн. 1 : Соціальна психологія особистості і спілкування / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – рек. МОН. – Чернівці : Книги –ХХІ, 2010. – 464 с.
16. Савицька, О. В. Етнопсихологія [Текст]: навч. посібник / Ольга Вікторівна Савицька, Л. М. Співак. – Рек. МОН. – К. : Каравела, 2011. – 264 с. кільк.прим.: 10
17. Мерзлякова О. Як не потрапити на гачок маніпулятора. Програма занять для молоді / О.Мерзлякова. – К : Шкільний світ, 2010. – 128 с.
18. Козлова О.А. Соціальна психологія особистості та спілкування : практикум для студентів спеціальності 6.030101 «Соціологія» / О.А. Козлова – Харків : НТУ «ХП», 2017. – 172 с.
19. Титаренко Т.М, Сучасна психологія особистості [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.academia.edu/31100016/>
20. Шахова О.Г. Соціальна психологія особистості: Навчальний посібник. – Харків: «Контраст», 2019. – 116 с.
21. Devid Myers Jean Twenge (2018). Social psychology. McGraw Hill; 13th edition. 656.
22. Gruman, J. A., Schneider, F. W., & Coutts, L. M. (Eds.). (2017). Applied social psychology: Understanding and addressing social and practical problems (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.

23. Social psychology : individuals, interaction, and inequality (2018). Hegtvedt, Karen A. [author] / Thousand Oaks, California : SAGE Publications, Inc.
24. Social psychology / Saul Kassin, Steven Fein, Hazel Rose Markus, Kerry Anne McBain, Lisa Williams. South Melbourne, Victoria, 2020.
25. DeLamater, J. D., Myers, D. J., Collett J. L. (2015) Social psychology <https://ebookcentral.proquest.com/lib/vmulib-ebooks/detail.action?docID=1652845&query=social%20psychology>
26. Patrick Rateau, Pascal Moliner, Christian Guimelli, and Jean-Claude Abric (2020). Social Representatory theory. HANDBOOK OF THEORIES OF SOCIAL PSYCHOLOGY. 477-497.
27. Moscovici S. (2018). The psychology of scientific Myth. Social representation and the bases social of knowledge. Canada. 2018. P. 4-9.
28. Social psychology as social construction: The emerging vision. (2018). In C. McCarty & A. Haslam (Eds.), The message of social psychology: Perspectives on mind in society (pp. 113-128). Oxford: Blackwell.
29. Popovych, Ihor S., Alla Borysiuk, Zahrai L. (2020). Constructing a structural-functional of model of social expectations of the personality. Revista inclusionest. Revista de humanidades y ciencias Sociales Volumen 7 / Número Especial / Abril – Junio 2020 pp. 154-167.
30. Zahrai L. (2017). Social Psychological mechanism scuring co of the sociocultural experience: the hermeneutic aspect Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Series of social and human sciences. Vol.4, № 2, Ivano-Frankivsk. C.97-104.
31. Zahrai L. (2020). Narrative identity: formation mechanism. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University <http://journals.pnu.edu.ua> Vol. 7, No. 2 (2020), 83-89.

Додаткова література

1. Власова О. І. Соціальна психологія організацій та управління : підручник для ст-в вузів / О.І.Власова, Ю.В.Никоненко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 398 с.
2. Собченко О. М. Психологія впливу : навч. посіб. для проведення семінарських і практичних занять / Собченко О. М. ; Мукачівський держ. ун-т. – К. : Кондор, 2013. – 158 с.
3. Циба В. Т. Теоретичні засади соціальної психології: системний підхід : монографія / В. Т. Циба ; Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини «Україна». – К. : Ун-т «Україна», 2011. – 359 с.
4. Психологічна енциклопедія [Текст] / авт.-упоряд. О.М. Степанов. – К. : Академвидав, 2006. – 424 с. – (Сер. "Енциклопедія ерудита").
5. Засади когнітивної психології спілкування : [монографія] / [В. П. Казміренко, В. М. Духневич, О. Ю. Осадько та ін.] ; за наук. ред. В. П. Казміренка ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. – 390 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://ispp.org.ua/bibl_1.htm
6. Шапар В. Сучасний тлумачний психологічний словник Текст / В.Шапар. – Х., Прапор, 2005. – 640 с.
7. Тлумачний словник психологічних термінів в українській мові. - 2-е вид. / В. Й. Бродовська, І. П. Патрик, В. Я. Яблонко ; Південнослов'янський ін-т Київського славістичного ун-ту. – К. : Професіонал, 2005. –224 с.
8. Психологія групової ідентичності: закономірності становлення : [монографія] / [П. П. Горностай, О. А. Ліщинська, Л. Г. Чорна та ін.] ; за наук. ред. П. П. Горностая ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – К. : Міленіум, 2014. – 252 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://ispp.org.ua/bibl_1.htm

Інформаційні ресурси

<http://wishenko.org/socialena-psihologiya.html>